

Tilladelse til midlertidig grundvandssænkning i forbindelse med Transformerstation på matr.nr. 117, Sdr. Ønlev, Hjordkær, samt bortledning af oppumpede vandmængder på matr.nr. 117, Sdr. Ønlev, Hjordkær

Denne tilladelse med sagsnr. 26/10116 er meddelt 6. oktober 2026.

Særlige opmærksomhedspunkter i afgørelsen er fremhævet i nedenstående tabel:

ANVENDELSE OG GYLDIGHED

Formål	Grundvandssænkning i forbindelse med opgradering af transformerstation Kassø
Tilladelsen er gyldig til	30. april 2027

OFFENTLIGGØRELSE OG HJEMMEL

Tilladelse meddelt efter	§§ 20, 21 og 26 i Vandforsyningsloven
Tilladelse er meddelt og offentliggjort	6. oktober 2026
Dato for klagefrist	3. november 2026
Tilsynsmyndighed	Aabenraa Kommune, vand@aabenraa.dk

ANLÆG

Beliggenhed for grundvandssænkning	Matr.nr. 117, Sdr. Ønlev, Hjordkær
Beliggenhed for areal til bortledning af grundvand	Matr.nr. 117, Sdr. Ønlev, Hjordkær
Antal filterboringer og pejlestudser	Tilpasses de enkelte anlægsfaser, og placeres indenfor afgrænsede områder
Total oppumpet mængde	540.000 m ³
Maksimal mængde pr. døgn	3.900 m ³
Maksimal mængde pr. time	161 m ³

Tabel 1: Særlige opmærksomhedspunkter i afgørelsen

AFGØRELSENS INDHOLD

1.	Afgørelse og hjemmel	2
2.	Vilkår for tilladelsen	2
3.	Erstatningsregler	4
4.	Tilsyn	4
5.	Begrundelse for afgørelse	4
6.	Partshøring	7
7.	Annoncering	7
8.	Klagevejledning	7
9.	Aktindsigt	8
10.	Meddelelse af tilladelse	8
11.	Modtager af afgørelse	8

1. AFGØRELSE OG HJEMMEL

Aabenraa Kommune giver hermed Energinet Eltransmission A/S tilladelse til midlertidig grundvandssænkning i forbindelse med opgradering af transformerstation Kassø på matr.nr. 117, Sdr. Ønlev, Hjordkær, samt bortledning af det oppumpede vand på matr.nr. 117, Sdr. Ønlev, Hjordkær. Det tilladte svarer til det ansøgte.

Tilladelsen til midlertidig grundvandssænkning og bortledning af grundvand gives i henhold til §§ 20, 21 og 26 i [LBK nr 1149 af 28/10/2024 om vandforsyning m.v.](#) (Vandforsyningsloven).

Tilladelsen er meddelt af Aabenraa Kommune 6. oktober 2026.

1.1 Vurdering af VVM-pligt efter Miljøvurderingsloven

Der er udarbejdet en miljøkonsekvensrapport af Cowi i maj 2025: Opgradering af station Kassø, der beskriver den potentielle påvirkning fra den midlertidige grundvandssænkning i anlægsfasen. Afgørelsen kan findes på hjemmesiden: [Opgradering af højspændingsstation Kassø - Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø](#)

1.2 Vurdering i henhold til habitatbekendtgørelsen

Aabenraa Kommune har, jf. §§ 7 og 8 i [Habitatbekendtgørelsen](#) (Habitatbekendtgørelsen) vurderet, at det ansøgte, ikke påvirker et Natura 2000-område eller bilag IV-arter væsentligt. Se afsnit 5.7.2.

2. VILKÅR FOR TILLADELSEN

Tilladelsen er omfattet af en række vilkår, som skal overholdes. Aabenraa Kommune kan jf. § 26 stk. 3 i Vandforsyningsloven tilbagekalde tilladelsen, hvis de forudsætninger som ligger til grund for afgørelsen, viser sig urigtige eller ændres væsentligt. Er der behov for ændringer, skal der søges om det ved Aabenraa Kommune.

Vilkårene i denne tilladelse skal være kendt af dem, som arbejder med projektet.

2.1 Anvendelse

- 2.1.1 Der må oppumpes op til 540.000m³ grundvand fra projektområdet på matr.nr. 117, Sdr. Ønlev, Hjordkær i forbindelse med opgradering af transformerstation Kassø. Projektområdet fremgår af bilag 1.
- 2.1.2 Grundvandssænkningen udføres efter behov fra filterboringer og pejlestudser. Der må pumpes med maksimalt 161 m³ pr time og 3.900 m³ pr. døgn
- 2.1.3 Hvis grundvandssænkningen medfører et behov for at oppumpe mere end de tilladte vandmængder, eller den maksimale pumpeydelse ønskes justeret, skal der rettes forudgående henvendelse til Aabenraa Kommune grundvandsgruppe

2.2 Gyldighedsperiode

- 2.2.1 Tilladelsen er gyldig frem til 30. april 2027
- 2.2.2 Tilladelsen bortfalder automatisk efter gyldighedsperiodens udløb. Hvis der ønskes en ny tilladelse, skal ansøgning herom indsendes til Aabenraa Kommune inden udløb af eksisterende tilladelse
- 2.2.3 Tilladelse kan tilbagekaldes uden erstatning, hvis den er givet på baggrund af urigtige oplysninger, eller hvis vilkårene i tilladelsen ikke overholdes
- 2.2.4 Tilladelsen kan også tilbagekaldes, når væsentlige samfundsmæssige hensyn taler for det. Spørgsmål vedrørende omfang af erstatning afgøres af taksationsmyndighederne

2.3 Anlæg

- 2.3.1 Der må i projektområdet og efter behov opstilles anlæg til grundvandssænkning, herunder filterboringer, pejlestudser, drænrender og pumpe-sumpe
- 2.3.2 Filterboringer og pejlestudser skal etableres og sløjfes af en autoriseret brøndborer med A-bevis, og indretningen af boringen skal overholde betingelserne i [BEK nr 1260 af 28/10/2013 om udførelse og sløjfning af boringer og brønde på land](#) (Boringsbekendtgørelsen)
- 2.3.3 Filterboringer og pejlestudser må ikke være mere end 10 meter dybe
- 2.3.4 Når grundvandssænkningen er afsluttet, skal filterboringer og pejlestudser sløjfes af en autoriseret brøndborer med minimum A-bevis. Dette skal være sket senest tre måneder efter at grundvandssænkningen er afsluttet

Aabenraa Kommunes grundvandsgruppe skal orienteres om dette, når det er sket. Oplysninger sendes til vand@aabenraa.dk

2.4 Kontrol med oppumpede vandmængder og pejling af grundvandsstand

- 2.4.1 Der skal etableres vandmåler på anlæggene til måling af dagligt oppumpede mængder, målt i m³
- 2.4.2 Opgørelser over oppumpede vandmængder for hvert bassin og samlet, skal en gang om måneden fremsendes til Aabenraa Kommunes grundvandsgruppe til vand@aabenraa.dk

2.5 Udledning af oppumpet grundvand

- 2.5.1 Der må kun ske nedsivning af grundvandet på matr.nr. 117, Sdr. Ønlev, Hjordkær
- 2.5.2 Nedsivningen må ikke medføre overfladeafstrømning til andre matrikler. Nedsivningen skal ske mindst 25 meter fra vandløb, søer og boringer til indvinding af vand. Placering af søer, vandløb og boringer nær projektområdet fremgår af bilag 2
- 2.5.3 Hvis nedsivningen ikke kan håndteres som beskrevet i vilkår 2.5.2 og 2.5.3, skal bortledning af vand til jordoverfladen stoppes øjeblikkeligt, og overfladeafstrømningen skal afværges
- 2.5.4 De bortledte vandmængder må ikke udledes direkte til sø eller vandløb, medmindre der er givet dispensation/tilladelse fra Aabenraa Kommunes

2.6 Andre afgørelser

- 2.6.1 Vilkår i andre tilladelser udstedt af Aabenraa Kommune skal overholdes

3. ERSTATNINGSREGLER

Energinet Eltransmission A/S er erstatningspligtig for skader, som volder i bestående forhold ved forandring af grundvandsstanden under anlæggets drift. I mangel af forlig afgøres erstatningsspørgsmålet af taksationsmyndigheden

4. TILSYN

Aabenraa Kommune er tilsynsmyndighed og fører tilsyn med, at de stillede vilkår overholdes. Hvis vilkårene ikke overholdes, kan tilladelsen tilbagekaldes uden erstatning jf. Vandforsyningslovens § 34.

5. BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSE

Aabenraa Kommune har vurderet, om det ansøgte er i konflikt med gældende planer, og om det vil have en væsentlig negativ påvirkning på omgivelsernes grundvandsressource, naturområder, vandløb og miljø.

Aabenraa Kommune vurderer ud fra nedenstående, at den tilladte grundvandssænkning og bortledning af de oppumpede vandmængder ikke vil have væsentlig negativ påvirkning på de nævnte omgivelser.

Der gives derfor en tilladelse til det ansøgte.

5.1 Teoretisk og fagligt vurderingsgrundlag

Aabenraa Kommune har anvendt screeningsværktøjet BEST Vandløb og Natur (BEST) for at undersøge om den midlertidige grundvandssænkning sammen med andre indvindinger vil påvirke grundvandspåvirkelige typer og lokaliteter, så som vandløb,

natur, andre borer og forurenede grunde. BEST rapporten kan rekvireres hos Aabenraa Kommune.

Til vurdering af påvirkning på natur og vandløb tager Aabenraa Kommune udgangspunkt i retningslinjer, som beskrevet i bilag 3.

Beregningerne i den aktuelle sag er baseret på behovets størrelse. Der er taget udgangspunkt i, at 90 % af det oppumpede overfladevand føres tilbage til grundvandsmagasinerne, at den største sænkning sker i vinterhalvåret, og at dette overordnet sker over et halvt år (pumpetid 50%).

5.2 Ansøgning og oplysninger i sagen

Aabenraa Kommune har den 18. august 2026 modtaget en ansøgning om tilladelse til midlertidig grundvandssænkning i forbindelse med opgradering af transformerstation Kassø på matr.nr. 117, Sdr. Ønlev, Hjordkær. Der er tale om en midlertidig lokal grundvandssænkning i forbindelse med anlægsarbejdet.

Det er vurderet at være behov for grundvandssænkning til i intervallet kote 30-35,7. Grundvandssænkningen vil vare op til 265 dage. Der vil gennemsnitligt blive oppumpet op til 3.900 m³ vand i døgnet. Der vil maksimalt være behov for en samlet mængde på 540.000m³. Det er i ansøgningsmaterialet beskrevet, at grundvandssænkningen vil skulle foregå frem til juli 2027.

Grundvandssænkningen udføres etapevist i forskellige delområder (benævnt bassiner) afhængigt af anlægsarbejdets fremdrift. Der kan anvendes forskellige metoder, bl.a. sugespids, filtersatte borer, drænrender og pumpesumpe, afhængigt af udgravningernes dybde og jordbundsforhold.

Det oppumpede vand håndteres som udgangspunkt lokalt på projektområdet og infiltreres tilbage til undergrunden. I den indledende fase ledes vandet til et midlertidigt bassin, hvor bl.a. jern- og okkerudfældninger kan tilbageholdes.

Der er endnu ikke foretaget kemiske analyser af det oppumpede vand.

Placering af bassiner fremgår af bilag 1.

5.3 Vurdering i forhold til etablering af filterboringer og pejlestudser

Der er i ansøgningsmaterialet ikke oplyst, hvor mange filterboringer og pejlestudser, der etableres, og hvilken dybde, idet behovet vurderes, når grundvandssænkningen sættes i værk.

Aabenraa Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til filterboringer og pejlestudser, som er kortere end 10 meter, og som bliver etableret i de nævnte bassiner, hvor grundvandssænkningen skal ske.

Når der skal meddeles tilladelse til en midlertidig grundvandssænkning, er der krav til at det er en brøndborer med A-bevis, der udfører og sløjfer borerne.

5.4 Vurdering af magasinets bæredygtighed

En god kvantitativ tilstand for grundvandsressourcen betyder, at der ikke må indvindes mere grundvand, end der dannes over tid, og højst 30 % af grundvandsdannelsen. Da der er tale om en kortvarig indvinding, hvor 90 % infiltreres tilbage til magasinet, vurderer Aabenraa Kommune, at grundvandssænkningen er forenelig med målet for den kvantitative tilstand.

5.5 Vurdering i forhold til lokale og regionale planer

Ansøgningen er vurderet i forhold til Aabenraa Kommunes [indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse 2021](#), [Vandforsyningsplan 2022-2034](#), [Spildevandsplan 2025](#), [Klimaplan 2022](#), [Kommuneplan 2015](#), samt [Råstofplan 2020](#). Der er i planerne ikke retningslinjer for midlertidig grundvandssænkning, og planerne er derfor forenelige med grundvandssænkningen.

5.6 Vurdering i forhold til Miljøstyrelsens vandområdeplaner 2021-2027

Aabenraa Kommune skal jf. [BEK nr 1669 af 08/12/2025 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter](#) (Indsatsbekendtgørelsen) vurdere om indvindingen har en direkte eller indirekte påvirkning af grundvandsforekomsterne. Målene for grundvandsforekomsterne er god kvantitativ- og kemisk tilstand.

Grundvandsforekomsterne i Aabenraa Kommune har alle en god kvantitativ tilstand, og lever derfor op til miljømålene. Der er grundvandsforekomster i Aabenraa Kommune, hvor den ringe kemiske tilstand er ringe. Den kemiske tilstand bliver reguleret af staten, og ikke reguleret af indvindingstilladelser. Aabenraa Kommune vurderer derfor at indvindingen hverken vil påvirke målene for grundvandsforekomsterne kvantitative- eller og kemisk tilstand.

5.7 Vurdering af indvindingens påvirkning af natur og vandløb

Aabenraa Kommune vurderer, at indvindingen, hverken i sig selv eller akkumuleret med andre indvindinger, vil have en væsentlig påvirkning på beskyttede naturarealer og vandløb, målsatte vandløb, Natura 2000-handleplaner og Bilag IV-arter.

Til vurdering af påvirkning på natur og vandløb tager Aabenraa Kommune udgangspunkt i retningslinjer, som beskrevet i bilag 3.

5.7.1 Natur og Vandløb

§3 i [LBK nr 927 af 28/06/2024 af lov om naturbeskyttelse](#) (Naturbeskyttelseslovens) regulerer beskyttelse af natur og vandløb, hvor der ikke må ske væsentlige tilstandsændringer i forhold til den nuværende tilstand. Referenceperiode for den nuværende tilstand er årene 2009 – 2018.

På arealet ligger der en §3 beskyttet sø, som er beregnet til at ville blive påvirket af grundvandssænkningen med en sænkning i søen på op til 0,021 meter. Dette fører ikke til at den kritiske sænkning på 10 cm bliver overskredet.

Herudover er der ikke naturlokaliteter, der er beregnet til at blive påvirket af grundvandssænkningen.

Grundvandssænkningen vil påvirke ind i fire vandløbsoplande, som er kritisk påvirkede af den kumulerede indvinding, der sker i området. Den vandløbsfaglige vurdering er, den ansøgte mængde ikke vil medføre risiko for væsentlig påvirkning af vandløbene, hvis indvindingen foretages i perioden 1. oktober til 1. maj.

Den grundvandsfaglige vurdering fremgår af bilag 4.

5.7.2 Bilag IV-arter og Natura 2000-områder

I henhold til [Habitatbekendtgørelsen](#) (Habitatbekendtgørelsen) skal der foretages en vurdering af om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre projekter kan påvirke et Natura 2000 område og Bilag IV-arter væsentligt.

I forhold til bilag IV-arter er det især padder, der er tilknyttet de våde naturtyper, som kan påvirkes af vandindvinding. Yngle- og rasteområder for andre bilag IV-arter, som f.eks. grøn mosaikguldsmed, odder og visse arter af flagermus, kan potentielt også påvirkes af vandindvinding.

Indvindingen påvirker ikke nogen naturområder i området i et sådant omfang at det kan medføre en væsentlig påvirkning af bilag IV-arterne, der findes eller potentielt findes i området. Hermed vurderer Aabenraa Kommune, at ingen bilag IV-arter påvirkes væsentligt.

5.8 Forureningskilder

Der er ingen forureningskilder i nærheden, som midlertidige grundvandssænkning vil påvirke.

5.9 Kulturhistoriske interesser

Der er ingen kulturhistoriske interesser i nærheden, som midlertidige grundvandssænkning vil påvirke.

5.10 Vurdering i forhold til nedsivning af grundvand

Aabenraa Kommune vurderer, at nedsivning af det oppumpede grundvand på matr.nr. 117, Sdr. Ønlev, Hjordkær er uproblematisk for grundvandskvaliteten i området, når vilkårene i tilladelsen overholdes.

6. PARTSHØRING

Aabenraa Kommune har ikke sendt et udkast til afgørelse ud i høring.

7. ANNONCERING

Tilladelsen er offentliggjort på kommunens hjemmeside www.aabenraa.dk den 6. oktober 2026.

8. KLAGEVEJLEDNING

8.1 Klagefrist

Klage over afgørelsen er fire uger og skal rettes til Nævnenes Hus. Klagefristen er 3. november 2026.

8.2 Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede organisationer og i øvrigt af enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald.

Klagen skal sendes digitalt via Klageportalen på [Nævnenes hus - Miljø og Fødevareklagenævnet](#). Der logges ind med Mit ID. Det er en betingelse for klagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr. Gebyret er på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist, vil klagen blive afvist.

En klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning. Aabenraa Kommune har vurderet, at arbejdet ikke har karakter af et bygge- eller anlægsarbejde, da der er tale om midlertidig etablering af filterboringer og pejlestudser, og da der er tale om en grundvandssænkning af kortere varighed.

Derudover har Aabenraa Kommune lagt vægt på, at formålet med lovens § 78, stk. 3 taler for, at foranstaltninger som de konkrete ikke skal anses for at have karakter af bygge- og anlægsarbejder i bestemmelsens forstand. Formålet med bestemmelsen er således at undgå, at der etableres dyre faste anlæg, som skal fjernes mod store omkostninger og værdispild til følge, hvis klagenævnet ophæver tilladelsen. Dette formål er ikke relevant i den konkrete sammenhæng, hvor der er tale om rent midlertidige foranstaltninger og begrænsede omkostninger.

8.3 Fritagelse for brug af klageportal

Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Fremsend anmodningen til Aabenraa Kommune, der sender anmodningen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om fritagelse.

8.4 Søgsmål

Afgørelsen kan prøves ved domstolene. Dette forudsætter, at sagen er indbragt for domstolene senest 6 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

9. AKTINDSIGT

Der er mulighed for at se det materiale, der er indgået i sagens behandling. Reglerne for, hvilket materiale kommunen må udlevere, er fastlagt i forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

10. MEDDELELSE AF TILLADELSE

Denne afgørelse er meddelt af Aabenraa Kommune 6. oktober 2026.

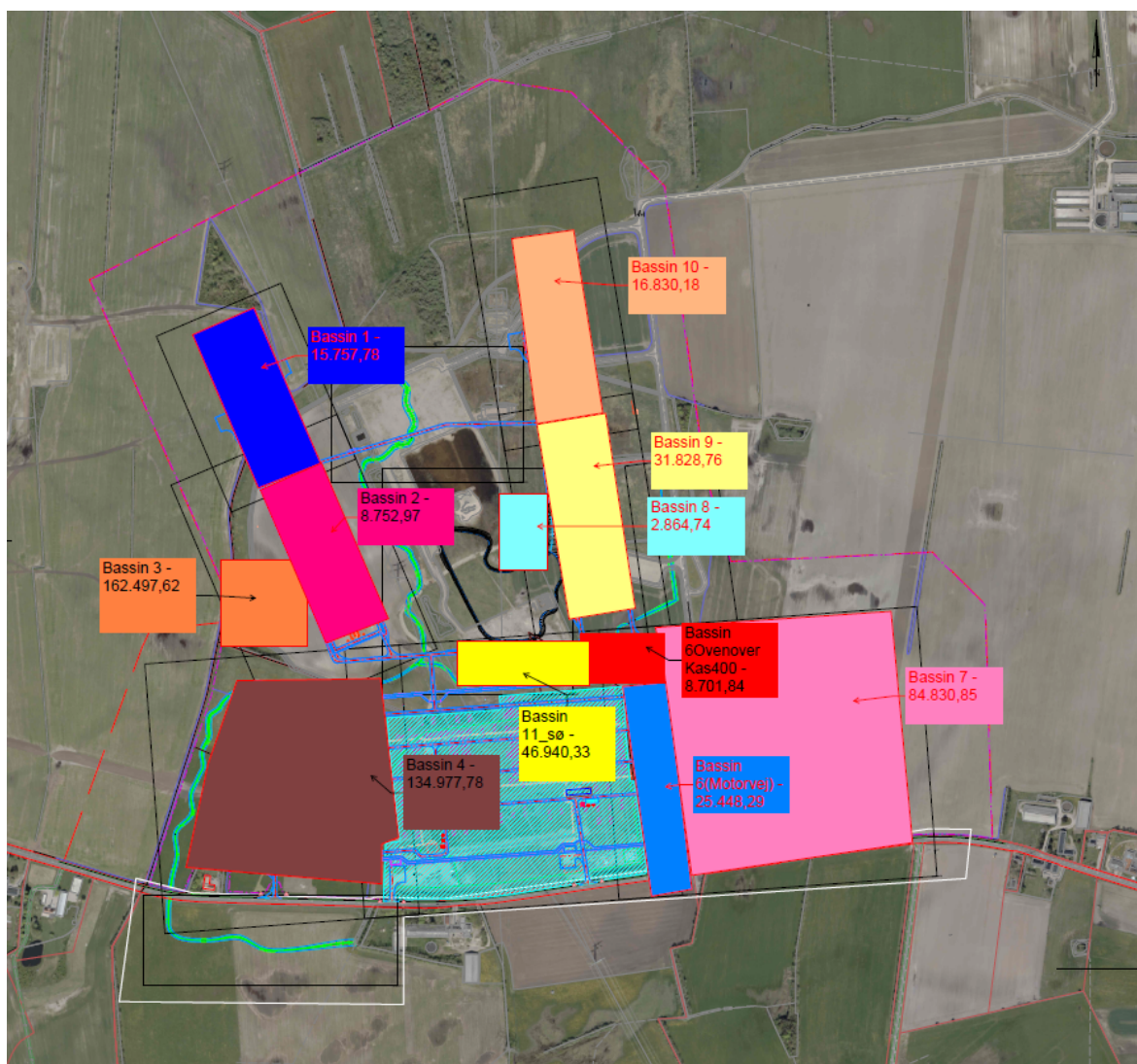
11. MODTAGER AF AFGØRELSE

- Energinet Eltransmission A/S
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling, aabenraa@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskeren.dk

BILAG 1

PLACERING AF PROJEKTOMRÅDE

Kortet angiver de delområder (bassiner) i projektområdet, hvor der skal grundvandsænkes.

Kilde: Ansøgningsmateriale

BILAG 2

PLACERING AF SØER, VANDLØB OG BORINGER NÆR PROJEKTOMRÅDET

Kortet viser de søer, vandløb og borer, der ligger nær projektområdet. Borer med rød prik er sløjfede.

Kilde: Aabenraa Kommunes GIS. Afgrænsningen af projektområdet er fra ansøgningsmaterialet (tegnet ind på kortet).

BILAG 3

FAGLIGT VURDERINGSGRUNDLAG

Aabenraa Kommune anvender screeningsværktøjet BEST Vandløb og Natur (BEST) til konsekvensberegninger af indvindings påvirkning på omkringliggende beskyttet natur (Naturbeskyttelseslovens § 3 og Natura 2000) og vandløb/søer i henhold til Vandrammedirektivet, som er implementeret i Vandområdeplanerne.

Herudover er der foretaget en faglig vurdering af, om indvindingen påvirker levesteder for arter som er på Habitatdirektivets bilag IV. I disse beregninger er inddraget de akkumulerede effekter af denne og alle øvrige tilladelser til vandindvindinger, der kan påvirke disse naturområder og vandløb. Desuden er det også vurderet, hvorvidt der tidligere er foretaget en vurdering i forhold til Natura 2000:

Vurderinger i henhold til Naturbeskyttelsesloven

For naturarealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 gælder, at der ikke må ske tilstandsændringer, og det er altid den nuværende tilstand, der er afgørende for et naturareal.

Tålegrænserne for naturområder er fastsat på baggrund af områdernes vurderede naturtypologi. Der er defineret en række karakteristiske naturtypologier, som overordnet dækker de hydrologiske forhold, som kan forekomme under danske forhold. Naturen indenfor hver typologi vil direkte eller indirekte kunne påvirkes af en permanent sænkning af det overfladenære grundvand.

Det overfladenære grundvand vil ikke altid påvirkes væsentligt som følge af ændringer i grundvandsspejlet i de underliggende magasiner, der indvindes fra. Opdelingen i typologier fokuserer netop på at beskrive disse forskelle og kan dermed benyttes til at vurdere, hvor robuste givne naturområder er overfor ændringer i grundvandsstrømningen.

Den mulige påvirkning af naturtypen er baseret på typens beliggenhed og hydrologiske kontakt med grundvandsmagasinerne ud fra følgende forhold:

- Hvilke hydrologiske parametre bidrager til vandstanden/vandføringen i naturtypen – grundvandsdannelse eller udstrømning
- Hvor stor er vandspejlsdynamikken, altså hvor store udsving i vandstanden/vandføringen oplever naturlokaliteten – stor, middel eller lille.
- Hvad er styrende for vandstanden/vandføringen i naturlokaliteten – nedbør eller grundvand
- Hvor stor er afstanden til grundvandsspejlet i det øverste indvindingsmagasin

På baggrund af inddelingen i naturtypologier er der for hver naturtypologi fastsat en værdi for den kritiske sænkning for en given naturlokalitet. For naturlokaliteter som er besigtiget af Aabenraa Kommune, vil vurderingen foretaget af kommunen være gældende, medmindre der er tale om en naturlokalitet hvor det er vurderet at der ikke er kontakt til det primære grundvandsspejl og dermed ikke er risiko for påvirkning af lokaliteten ved indvinding fra magasinet.

Aabenraa Kommune vurderer af forsigtighedshensyn, at selv meget små grundvandssænkninger kan påvirke især visse våde § 3-naturtyper (mose, våd hede, eng og sø) i Natura 2000-områder, afhængigt af om den enkelte lokalitet har en stor eller moderat sårbarhed.

Hvis indvindingen vurderes at kunne påvirke § 3-naturen negativt, reduceres indvindingen til et niveau som giver en ubetydelig påvirkning. Alternativt skal der foretages afhjælpende tiltag i oplandet, før der kan gives tilladelse til yderligere vandindvinding. Begge disse tiltag kan ikke bringes i spil i forbindelse med Natura 2000 områder, da der vil være tale om egentlige værgetiltag der udløser fuld konsekvensvurdering og Miljøkonsekvensvurdering.

Vurderinger i henhold til påvirkning af vandløb

Med udgangspunkt i påvirkningsberegningen vurderer Aabenraa Kommune effekten af indvindingen i vandløbene ud fra følgende kriterier for de enkelte vandløbsstrækninger:

Med udgangspunkt i afstrømningsforholdene for de påvirkede vandløbsstrækninger, samt den konkrete indvindings størrelse, bliver der foretaget en vurdering af den samlede, tilladte indvindings betydning for de enkelte vandløbsstrækningers hydrauliske og økologiske tilstand. For hver strækning er der fastsat en kritisk påvirkning ud fra størrelsen af, og variationen i, afstrømningshydrografen og den aktuelle økologiske tilstand målt vha. DVFI, DVPI og DFFVa+ø, samt de bentiske alger.

På baggrund af disse er der fastsat en kritisk påvirkningsprocent af medianminimumsafstrømningen for hvert opland. Den kritiske påvirkning er den påvirkning der sikrer, at der kan opnås målopfyldelse og den størrelse, der giver anledning til at vandløbet lige netop ikke kan skifte økologisk tilstandsklasse for én af de fire biologiske parametre.

Medianminimumsafstrømningen er den eneste økologisk relevante vandføringsparameter der med sikkerhed kan bestemmes for samtlige vandløbsstrækninger i kommunen. Denne er benyttet for at kommunen kan foretage den bedst mulige faglige vurdering af, om "omgivelsernes kvalitet" bevares samt få et ensartet og sammenligneligt administrationsgrundlag for hele Aabenraa Kommune, og vurderingens grundlag er følgende:

- Viser beregningerne, at grundvandsindvindingen ikke medfører en påvirkning på vandløbsstrækningen, der overstiger den kritiske påvirkningsprocent af den beregnede medianminimumsvandføring, vurderes det, at vandløbet ikke direkte eller indirekte bliver væsentligt påvirket
- Hvis påvirkningen overstiger den kritiske påvirkningsprocent, foretages en konkret faglig vurdering
- Påvirkes en vandløbsstrækning der i forvejen er i dårlig tilstand, kan der ikke gives tilladelse til yderligere indvinding uden det specifikt kan fastslås, at vandføringsreduktionen ikke vil påvirke det økologiske forhold i vandløbet

Hvis påvirkningen er kritisk, foretages en procentvis reduktion af indvindingens størrelse svarende til den reduktion, der samlet set er nødvendig for at nedbringe den potentielle påvirkning fra indvindingerne i oplandet til et niveau, hvor det økologiske forhold i vandløbet ikke længere er kritisk påvirket. Alternativt skal der foretages afhjælpende tiltag i oplandet, før der kan gives tilladelse til yderligere vandindvinding.

BILAG 4

VANDLØBSFAGLIG VURDERING: KASSØVEJ 22, MIDLERTIDIG GRUNDVANDSSÆNKNING VED KASSØ TRANSFORMERSTATION

Der er søgt om tilladelse til en midlertidig indvinding af 540.000 m³/år i forbindelse med anlægsarbejdet ved etablering af fundamenter til transformere og øvrige konstruktioner ved opgradering af Energinets højspændingsstation Kassø.

Indvindingens potentielle påvirkning beskrives i det følgende.

Vedlagte kortbilag (kortbilag 1) viser den geografiske udbredning af den beregnede vandføringsreduktion (maj-juni) fra den ansøgte indvinding jf. BEST Vandløb & Natur, som er et digitalt værktøj til beslutningsstøtte for vurderinger omkring grundvandsressourcen.

Vurdering af vandløbspåvirkning

Aabenraa Kommune vurderer om alle registrerede vandindvindinger i kumulation medfører en kritisk påvirkning på vandløbsoplande i kommunen eller ej. Ifølge beregningsværktøjet BEST påvirker den ansøgte vandindvinding samlet set 13 vandløbsoplande, hvoraf 4 allerede er, eller bliver, kritisk påvirkede.

I det følgende beskrives påvirkningen fra den ansøgte indvinding i relation til vandløbenes medianminimumsvandføring samt sårbarhed for de forskellige oplande. Beregningsværktøjet BEST er brugt til at beregne den potentielle vandføringsreduktion.

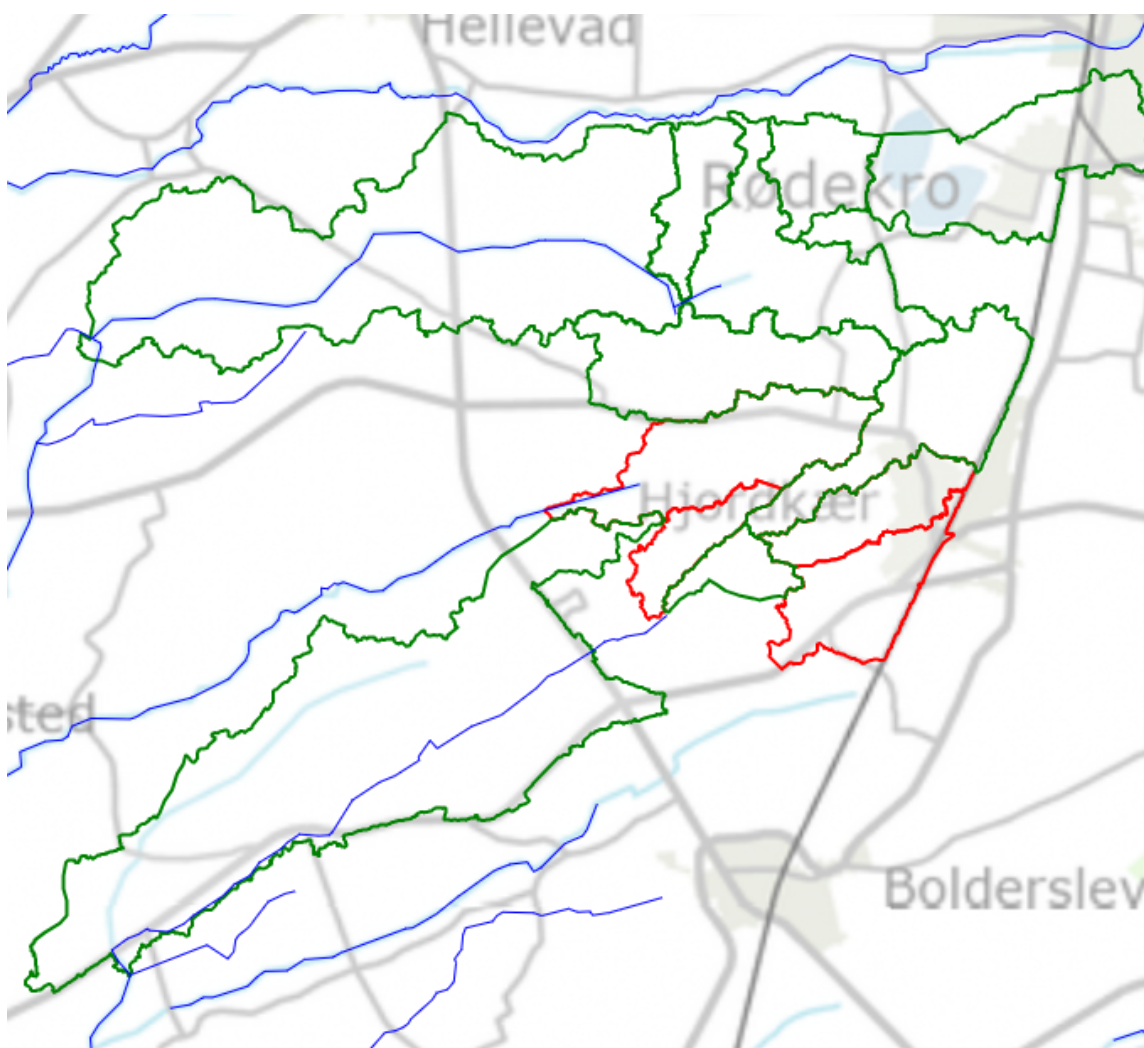
Vurderingen af det ansøgte foretages ud fra en helhedsbetragtning, som bygger på data i den seneste vandområdeplan samt tilsyn af de oplande som påvirkes.

Sagsgennemgang og redegørelse

4 af de påvirkede oplande er i BEST vurderet til at være kritisk påvirkede af indvinding af vand i den samlede indvindingsperiode. Nedenstående tabel viser kumulative oplandspåvirkninger for udelukkende de oplande som er kritisk påvirkede. Desuden er de kritisk påvirkede oplande markeret med rød signatur på nedenstående figur 1.

Tabel 1: Kritisk påvirkede vandløbsoplande jf. beregningsværktøjet BEST.

Id	Vandløbs navn	Vandføring (l/s)	Afskæringskriterie (%)	Reduktion (l/s)	Reduktion (%)	Påvirkningsvurdering
580046924	Lundbæk	4,9	30	5,15	105,11	Kritisk
580046954	Søderup Å	5	10	2,38	47,67	Kritisk
580046956	Søderup Å	1,6	40	0,89	55,98	Kritisk
580046958	Søderup Å	20,9	20	7,01	33,56	Kritisk

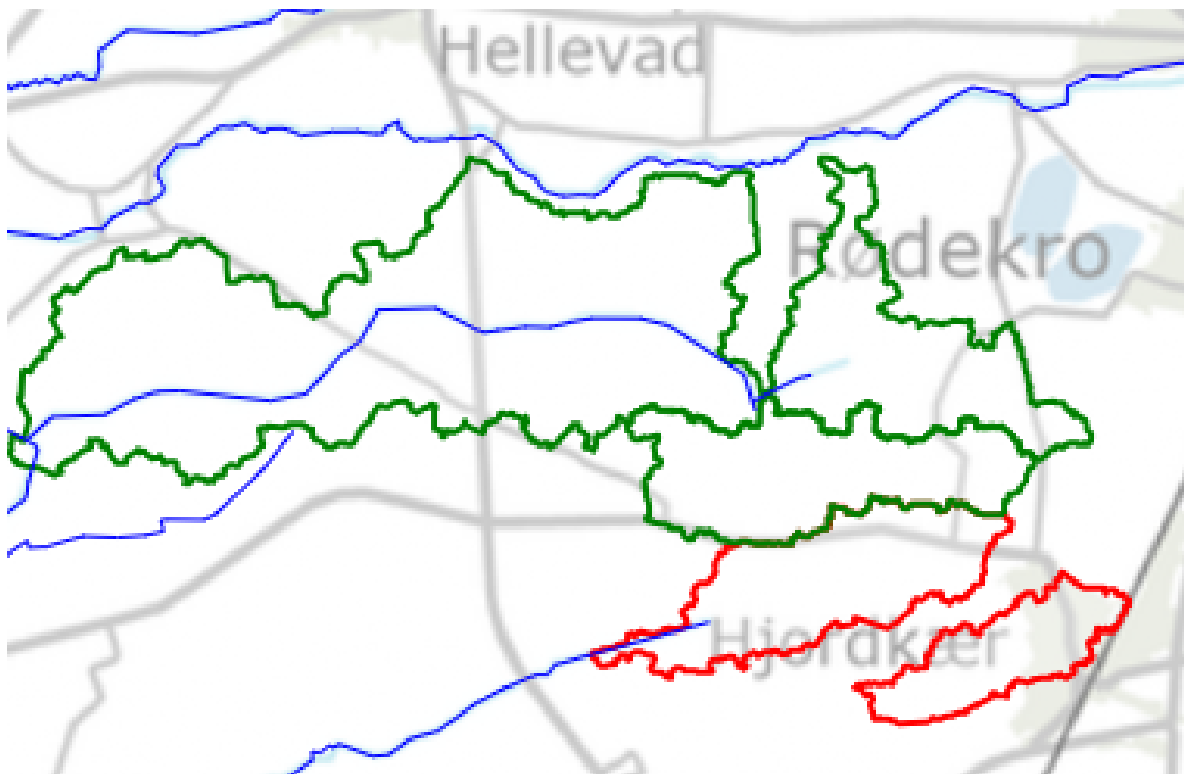

Figur 1: Påvirkede vandløbsoplande jf. beregningsværktøjet BEST. Kritisk påvirkede vandløbsoplande er markeret med rød.

Nedenstående tabel viser, at 2 af de påvirkede oplande i BEST er vurderet til at være kritisk påvirkede af indvinding af vand i indvindingsperioden maj-juni.

Tabel 2: Kritisk påvirkede vandløbsoplande jf. beregningsværktøjet BEST i perioden maj-juni.

Id	Vandløbs navn	Vandføring (l/s)	Afskæringskriterie (%)	Reduktion (l/s)	Reduktion (%)	Påvirkningsvurdering
580046924	Lundbæk	4,9	30	4,71	96	Kritisk
580046954	Søderup Å	5	10	2,34	46,8	Kritisk

Figur 2: Påvirkede vandløbsoplande jf. beregningsværktøjet BEST i perioden maj-juni. Kritisk påvirkede vandløbsoplande er markeret med rød.

Aabenraa Kommunes vurdering inddrager, ud over tilstandsvurdering fra Statens vandområdeplaner 2021-2027 efter genbesøget, også tilsyn af de påvirkede vandløb samt eventuelle nyere registreringer fra [Danmarks Miljøportal](#) som kan give et indblik i vandløbenes aktuelle tilstand.

Et kritisk påvirkede opland indeholder blandt andet det målsatte vandløb Lundbæk (DK Vandområde ID: o8133_d). Miljømålet for god økologisk tilstand i vandløb er i vandområdeplanen fastsat ud fra kvalitetselementerne makrofytter, fytobenthos, benthiske invertebrater, fisk og nationalt specifikke stoffer. Dette beskrives nærmere i det følgende.

Lundbæk (o8133_d)

Lundbæk er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 og omfattet af vandområdeplanen. Vandområdet Lundbæk er 6,3 km lang og er et åbent offentligt vandløb.

Vandløbet har ved den seneste tilstandsvurdering ikke opfyldt miljømålet om god økologisk tilstand, da den nuværende tilstand er moderat. Nuværende tilstand er fastsat ud fra kvalitetselementet med den laveste økologiske tilstand, i dette tilfælde nationalt specifikke stoffer. Vandløbet opfylder miljømålsætningen for så vidt angår benthiske invertebrater i den seneste tilstandsvurdering.

Den seneste tilstandsvurdering for de forskellige kvalitetselementer fremgår af tabellen herunder.

Tabel 3: Økologisk tilstand for de forskellige kvalitetselementer i Lundbæk jævnfør seneste tilstandsvurdering

Kvalitetselement	Økologisk miljømål	Økologisk tilstand
Makrofytter	God økologisk tilstand	Ukendt
Fytobenthos	God økologisk tilstand	Ukendt
Bentiske invertebrater	God økologisk tilstand	God økologisk tilstand
Fisk	God økologisk tilstand	Ukendt
Nationalt specifikke stoffer	God økologisk tilstand	Ikke-god økologisk tilstand

Ifølge basisanalysen for vandområdeplaner 2027-2033 har Lundbæk dårlig økologisk tilstand. Vandløbet vil ud fra basisanalysen være i laveste tilstandsklasse da der i nyeste analyse også er lavet undersøgelser på fisk. Tilstandsvurderingen for de forskellige kvalitetselementer i basisanalysen fremgår i tabellen herunder.

Tabel 4: Basisanalyse for vandområdeplaner 2027-2033.

Kvalitetselement	Økologisk miljømål	Økologisk tilstand
Makrofytter	God økologisk tilstand	Moderat økologisk tilstand
Fytobenthos	God økologisk tilstand	Ukendt
Bentiske invertebrater	God økologisk tilstand	Moderat økologisk tilstand
Fisk	God økologisk tilstand	Dårlig økologisk tilstand

Den øvre del af Lundbæk er registreret udtørret i 2022 og 2026. Tilløb til Lundbæk er registreret udtørret i 2022 og 2026.

Vurdering på målsatte vandløb

Der er naturlige udsving i vandløbs vandføring som følge af udsving i nedbør, temperatur/fordampningsrate og grundvandsstand. Vandindvinding kan påvirke grundvandsstanden – særligt i sommerhalvåret hvor indvindingen er størst, fordampningen højest og nedbøren sparsom.

Det følger af Bekendtgørelse 2023-06-13 nr. 797 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter § 8 stk. 3 at,

Myndigheden kan kun træffe afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde eller en grundvandsforekomst, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen

1) ikke vil kunne medføre en forringelse af overfladevandområdets eller grundvandsforekomstens tilstand, og

2) ikke vil kunne hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, herunder gennem de i indsatsprogrammet fastlagte foranstaltninger.

Det er derfor væsentligt at afklare om projektet kan tillades uden at stride imod ovenstående. Tilstandsvurderingen i vandområdeplanerne skal lægges til grund ved

vurdering af opfyldelsen af vandløbenes miljømålsætning, som beskrevet i Miljø og Fødevareklagenævnets afgørelse af 28. april 2022, sag 19/04977.

Der kan udelukkende meddeles tilladelse til ny eller øget indvinding hvis påvirkningen af den enkelte boring vurderes at være helt uvæsentlig, idet Aabenraa Kommune vurderer, at den kumulative påvirkning allerede er kritisk for flere af de påvirkede oplande. Den ansøgte indvinding vil blandt andet reducere vandføringen i oplandet til Lundbæk (o8133_d) yderligere. Da vandløbet ifølge basisanalysen allerede er i den lavest mulige tilstandsklasse, dårlig tilstand, kan enhver yderligere forringelse ikke tillades. En reduceret tilførsel af vand i løbet af den typiske indvindingsperiode om sommeren vurderes at medføre en forringelse af tilstanden i vandområdet. Størstedelen af den ansøgte indvinding foregår ikke inden for den typiske indvindingsperiode da der er tale om en grundvandssænkning primært i vinterhalvåret. Såfremt grundvandssænkningen ikke finder sted i sommerhalvåret (maj-august) hvor indvinding af vand er størst og risikoen for udtørring af vandløb er størst vurderes det, at en den reducerede vandføring på 0,35 l/s i vinterhalvåret er uvæsentlig.

Der ansøges samlet om indvinding af 540.000 m³ vand. Samlet vil indvindingen medføre en reduktion i oplandet Lundbæk (580046924) på 0,35 l/s. Den samlede medianminimumsvandføring i oplandet er vurderet til 4,9 l/s. Afskæringskriteriet er sat til 30 % af medianminimumsvandføringen. Den akkumulerede reduktion i oplandet er dog 105 % jf. BEST, hvilket svarer til en samlet påvirkning på 5,15 l/s. Det ansøgte har derved en andel på ca. 6,4 % af påvirkningen af oplandet. Hvis vandindvindingen foretages i vinterhalvåret hvor risikoen for udtørring er lavest og vandindvindingen i oplandet kumulativt er på sit laveste niveau, vurderes det ikke at risiko en negativ påvirkning af vandløbets kvalitetselementer.

Indvindingen i perioden maj-juni udgør 38.552 m³ vand. Samlet vil indvindingen medføre en reduktion i oplandet til Lundbæk (580046924) på 0,089 l/s. Det ansøgte har derved en andel på ca. 1,9 % af påvirkningen af oplandet. Vandindvindingen foretages i sommerhalvåret hvor risikoen for udtørring er størst og vandindvindingen i oplandet kumulativt er på sit højeste niveau.

Da oplandet er vurderet til allerede at være kritisk påvirket af vandindvinding, og den samlede økologiske tilstand for vandområdet i basisanalysen er i lavest mulige tilstandsklasse (dårlig økologisk tilstand), kan en hver forringelse ikke tillades. Den kortvarige indvinding i vinterhalvåret vurderes dog ikke at medføre en væsentlig forringelse i det målsatte vandløb Lundbæk såfremt indvindingen finder sted mellem 1. oktober til 1. maj.

De øvrige oplande indeholder vandløb der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Såfremt indvindingen foretages i vinterhalvåret vurderes der ikke at være risiko for en tilstandsændring i de beskyttede vandløb.

Samlet vurdering

Den potentielle påvirkning fra den ansøgte indvinding vurderes som væsentlig i forhold til den samlede vandføringsreduktion. Boringen reducerer vandføringen i 4 kritisk påvirkede vandløbsoplande ét målsat og flere § 3-beskyttede vandløb.

Den ansøgte tilladelse vurderes ud fra den vandløbsfaglige vurdering ikke at medføre risiko for væsentlig påvirkning af natur såfremt indvindingen foretages i perioden 1. oktober til 1. maj.

